

Bizkaia

Arrazola (Atxondo): beĩlóri, **okélaβei*
Arrieta: okoláakoβéĩ
Bakio: beĩlóði, **okeláβei*
Bermeo: okeláβei
Berriz: okélaβéĩ
Bolibar: beĩlóði, **béĩsār*
Busturia: **okeláβei*
Dima: okolárákoβei
Elantxobe:
Elorrio: okeláβei, βéĩsār
Errigoiti: βéĩsār
Etxebarri: okélarakoβei
Etxebarría: lepórako loðĩttu, **béĩsār*
Gamiz-Fika: okeláráko
Getxo: okélβei
Gizaburuaga: okelarákoβei
Ibarruri (Muxika): beĩlóði, **okélaβei*
Kortezubi: **okeláβei*
Larrabetzu: **okeláβei*
Laukiz: beĩlóði, **okeláβei*
Leioa: okeláβei
Lekeitio: **okélarako*
Lemoa: βéĩsār, **okeláβei*
Lemoiz: okelaráβei
Mañaria: βéĩsār
Mendata: beĩlóði, okeláβei
Mungia: okeláráko, **beĩsār*
Ondarroa: lepokáko, **okélaβei*
Orozko: peĩlóði, beĩyísén
Otxandio: okeláβei
Sondika: okelárákoβéĩ
Zaratamo: okélará
Zeanuri: okeláβei
Zeberio: okeláβei
Zollo (Arrankudiaga): okélako
Zornotza: okélaβei

Araba

Aramaio: okélaβei

Gipuzkoa

Aia: βéiyísén
Amezketá: áateĩβéĩ, aráyitako^{βei},
saldúβeié (?), **kendúβeié*
Andoain: βéĩsār
Araotz (Oñati): beĩyísén, okélaβei

Arrasate: okélaβei
Arroa (Zestoa): βéiyísén
Asteasu:
Ataun: βéĩsār, aráyittakó, **βéiyísén*
Azkoitia: βéĩsār, okélatako, **βeiysén*
Azpeitia: beĩyísén, βéĩsār, **kendúβei*
Beasain: áapeⁱ
Beizama: ápeĩ
Bergara: **okelaráko*
Deba: beĩyísén
Donostia: beĩ yisena (mark.)
Eibar: lepórako
Elduain: aráyitak^oβéĩ (?)
Elgoibar: beiyísén
Errezil: a:péĩ
Ezkio-Itsaso: βei:yisén
Getaria: kénduβéĩ
Hernani: βei^antsú
Hondarribia: aráyitteko yiséndu,
aráyitteko bota
Ikaztegieta: beĩ yisén
Lasarte-Oria:
Legazpi: okélaβei
Leintz Gatzaga: okélaβei
Mendaro: βéĩsār
Oiartzun:
Oñati: okelárákoβei
Orexa: áapéĩ, βéĩsār, áabéĩ
Orio: βéiyísén
Pasaia:
Tolosa: aráyitak^oβéĩ, béĩ^antsú (?), **béĩisem*
Urretxu: beiyísén
Zegama: aráyitako, aráyita, βéiyísén

Nafarroako Foru Komunitatea

Abaurregaina / Aburrea Alta: [ez da
galdetu]
Alkotz: giséntseko
Aniz: aráyiko, **arápéĩ*, **arapéĩ^rko*,
**pikérako*
Arbizu: béĩsařá, aráĩtakó
Berute: béĩ sár
Donamaria: píkr^reko
Dorrao / Torrano: aráyitakoβéĩ
Erratzu: áapeĩ
Etxalar: **píkarakó*
Etxaleku: beiyisená (mark.)
Etxarri (Larraun): aráyittakoβéĩ, **βeĩsār*

Eugi: béayiséndwe (mark.)
Ezkurra: béĩsār, ará^{vi}takoβéĩ
Gaintza: βéĩsār
Goizueta:
Igoa: beiyísén
Jaurrieta: béĩ yiséndu
Leitza: aráyⁱtteakó, ará^{vi}tte^a kéndu
Lekaroz: arápeĩ
Luzaide / Valcarlos: βeiyiséndu,
beĩsaāryiséndu
Mezkiritz: giséndu, béĩsařá (mark.)
Oderitz: aráyittakoβéĩ
Suarbe: beiyísén
Sunbilla: píkr^oko, aráit^oko
Urdiain: beiyisená (mark.)
Zilbeti: βéĩ yiséndu
Zugarramurdi: beiyiséna (mark.)

Lapurdi

Ahetze: aráyitáko
Arrangoitze: hálayitáko
Azkaine: aráyitáko
Bardoze: phíkoko
Beskoitze: **pikóko*
Donibane Lohizune: pikóko, arayíko,
βufériakó
Hazparne: pikóko
Hendaia: surítu, aráy^oko
Itsasu: pikóko
Makea: píkoko, harayítako
Mugerre: behiβuferekó
Sara: βufériakó, arayítako, **pikóko*
Senpere: antsúak (?) (mark.),
arayítakoβéia (mark.), **pikóko*
Urketa: píkoko, bújerjako
Uztaritze: pikóko

Nafarroa Beherea

Aldude: βufériako, aráĩtakó (?)
Arboti: píkoko, **fĩfiko*
Armendaritze: píkoko, harayíko, fĩfítako
Arnegi: hárayítako, **pikoko*
Arrueta: hárayikó, fĩfĩkó, **pikóko*, **tfĩfiko*
Baigorri: phíkoko, gisengai
Bastida: phíkoko, bújeriako
Behorlegi: píkaβeⁱ
Bidarraí: híltseko, **píkatsekó* (?),
**hárayitakó*

Ezterenzubi: pikokó, **hárayiko*
Gamarte: phíkoko, hárayítako,
giséntsekoðembehí (?)
Garrúze: pikóko, **fĩfiko*
Irisarri: **píkoko*
Izturitze: phikóko, buferiako, harayíko,
gisen (?)
Jutsi: phikaβehi, phikokoβehi
Landibarre: píkoko
Larzabale: phikóko
Uharte Garazi: **hárayitako*

Zuberoa

Altzai: phikulako, ha:yiláko
Altzürükü: phíkuláko, phikúla, híltseko,
phíkatseko, béhisahára (?) (mark.)
Barkoxe: pikhuláko, gisentaastéko
Domintxaine: phíkolako, phíkatseko,
phíkoko
Eskiula: pikhuláko
Larraine: phikúlako, béhiphikúlako,
phikúlakoβehi
Montori: phíkuláko, búšeĩlako
Pagola: phikúlako, behiyisen
Santa Grazi: pikhúlako, behiyiséna (?)
(mark.), ha:yitáko (?)
Sohüta: phikoláko, **haayilako*
Urdiñarbe: phikúlako, buferiako,
buferialako, šalgéĩ (?)
Ürrüstoi: sáldyveĩ, phikoláko

Mapan sartzen ez diren erantzunak

Altzürükü (Z): phíkatseko, béhisahára
Amezketá (G): sáldúβeié
Aniz (N): **pikérako*
Armendaritze (N): fĩfítako
Bidarraí (N): **hárayitakó*
Donibane Lohizune (L): βufériakó
Gamarte (N): giséntsekoðembehí
Izturitze (N): harayíko, gisen
Santa Grazi (Z): ha:yitáko
Urdiñarbe (Z): šalgéĩ

643. Mapa: vaca engordada para matadero / vache engraisée pour boucherie / fattened stock

GALDERA: 24250; ALG: 465; ALEANR: V, 584

	aapei
	(-)gizen(-)
	okelabei
	leporako
	beizar
	haragitako
	kendubei
	beilodi
	xitxiko
	phikoko
	pikerako
	buxeriako
	phikulako
	zuritu
	aragitako
	bestelakoak

- Hiltegira igorri aitzin prestatu behar den behiaren izena galdegin da. Beraz, kontuan hartu den oposaketa ez da “esnebehia” vs “aragi / okel-behia”. Gehienetan, akats zerbait baduke behi-mota honek, hala nola ez duela beste umerik egin nahi, lekukoek komentatzen duten bezala eta hiru herriren *bei-antzu* hitzak berak adierazten duen bezala.

- **Bestelakoak:** antzu (Senpere), beiantzu (Hernani, Tolosa), gozatu (Bergara), hiltzeko (Altzürükü, Bidarra), saldubei (Amezket), saldügei (Ürrüstoi), salgei (Urdiñarbe).

Amezket: Bai, asko, eo umez geittu ezin dalako eo zerbatte enfermedaea sartu zaiolako eo, zaartu dalako eo, esne gutxi dulako eo, mille mouta...

Hernani: Askotan zartu itte zaizu beya, ta bein zartu ezkeo esne leortu itte a, esnia gutxitu ta zu ari jana ematen alperrik ai zea, al bezu pixkat gizendu ua fuera urruna andikan! Da geo beste atzuk berriz esne leorak ateatzen zian ta ni onekin zertako aiko nak? Al balin ba pixkat gizendu ta fuera!...

Bardoze: Phikoko gizendu ta, phikoko da arai, phikoko on duk, behi ederra, gizena, ederra eta phikoko on duk (‘lou pik’ gaskoitik).

Montori: Gizentazten, leñhazten, aagia lot dakion hots, oai eztirenian ernai bati nahi edo zerbait default badien; iiztarriko ezpazen hun hümekako, beiratzten ziin. Phikulako erraiten dizü, gizentazi, buxeilako, phikulako.

Eskiula: Hortan bethi izan behar dü leial. “Bena zertako saldü diik?” Galtheiten badie, ordin erraiten düzü nurbaiti: “Ah! Etziâ hun aintzinako, saldü diagü” hak egin dezan nahi diena.